

min egen Tjeneste og i Andres — Ingen, der ikke i Forhold lønnes bedre end Skolelærerstanden; men naar dette er Tilfældet, saa kan man ikke undre sig over, at der ikke er meget stærk Begjær efter at komme ind i denne Stilling, og altsaa kan man heller ikke undre sig over, at Antallet af Eleverne paa Seminarierne bliver mindre og mindre. Derfor siger jeg: man maa altsaa ikke udelukkende tage Hensyn til Elevernes Antal, thi der kan være andre Grunde, som ere medvirkende i saa Henseende, men jeg vil gjøre opmærksom paa et Moment, der, saavidt jeg har bemærket, ikke er blevet fremdraget, og det er, at dersom man istedetfor at lette Afdgangen til Seminarierne og lette Uddannelsen af Lærerne besværliggjør den ved at berøve dem den frie Afgang til at modtage Undervisning, som den største Deel af dem hidtil har haft, saa kan dette drage den Følge efter sig, at vi kunne blive nødt til at anvende mange Gange større Beløb til forbedring af Skolelærerstandens Kaa; thi det er en given Sag, at jo mindre gunstige Betingelser der tilbydes den vordende Lærer, desto mindre beredvillige ville Folk være til at bringe Offre for at komme i denne Stilling. Det er en i statsøconomisk Henseende fuldkommen rigtig Beregning, at dersom man skal finde Mænd til disse for den hele Befolkning dog virkelig saa overordentlig vigtige Stillinger, dersom man skal faae dygtige og samvittighedsfulde Mænd hidbragne fra alle de forskjellige Samfundsklasser, hvor der kun er liden Gvne til at kunne anvende Offre derpaa, saa maa Staten gjøre sit Yderste for at lette Uddannelsen af Lærerne. Det er et Hensyn, der er saa vigtigt, at det er fuldkommen begrundet, hvad den høitagtede Minister udtalte, at man kunde forstaae det, dersom der fra den Side kom Opfordring til at udvide Statens Understøttelse i denne Retning. Der er endnu et Hensyn, som jeg skal tillade mig for mit personlige Vedkommende at gjøre gjældende ved denne Sags Afgjørelse, og det er, at jeg anseer det ingenlunde for ligegyldigt, jeg anseer det endog for aldeles uforsvarligt at lade Uddannelsen af hele Almue-skolelærerstanden gaae ud af Statens Hænder. Det kan ikke være

Staten ligegyldigt, paa hvilket Grundlag denne Uddannelse finder Sted, og det kan ikke være den ligegyldigt, hvilket Lavmaal af Kundskaber der fordras af en Skolelærer; men dette Forhold vil aldeles glide ud af Statens Hænder, saasnart den fuldstændig overlader det til privat Entreprise. Det vil da blive de private Seminarier indbyrdes i deres Concurrenforhold til hverandre, som bestemme det Lavmaal af Kundskaber, Skolelærerne skulle have. Naar man derimod ved Siden af de private Seminarier tillige opretholder Statsseminarier, saa ere de private Seminarier nødt til at indrette deres Fordringer efter Statsseminarierne. Disse Grunde ere for mig saa overveitende, at jeg, dersom jeg kunde betragte det som givet, at Understøttelsen af det Forslag, der er stillet til Nedlæggelsen af et Seminarium, virkelig skulde blive et indflydelsesrigt Moment i Krigen mod selve Statsseminarierne, paa det Bestemteste vilde kæmpe imod det, medens jeg derimod kan være tilbøielig til at stemme for Forslaget idag, fordi jeg selv ønsker, at der ikke skal være flere Seminarier, end at baade de private og Statsseminarierne kunne have fuldt Elefantal, saaledes at Concurrenzen virkelig kan have alvorlig Betydning.

Th. Christensen: Jeg skal tillade mig at sige et Par Ord angaaende Vædringsforslaget under Nr. 18 til § 23. Jeg skal ikke gaae ind paa Spørgsmaalet om Statsseminarier eller private Seminarier, men indskrænke mig til at sige, at jeg kan stemme for nærværende Forslag, rigtignok under Forudsætning af, at det Seminarium, der bliver nedlagt, bliver det af de nævnte Seminarier, som er det mindste og virker mindst heldigt, nemlig Ranum, thi dersom det skulde være Lyngby Seminarium, der skulde nedlægges, og dette var bestemt angivet, vilde jeg ikke kunne stemme derfor. Jeg skal saaledes henstille til den høitærede Kultusministers Overveitelse, at det maa blive Ranum og ikke Lyngby Seminarium, der bliver nedlagt, hvis nogen af disse skal nedlægges. At det bliver Ranum, troer jeg der kan være tilstrækkelig Grund for i de af Regjeringen fremlagte Motiver til Lovforslaget.